

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

30 NOYABR 2021-Cİ İL №022 (145)

Səh. 2

DEZİNFİRMATORLAR -
AZƏR MUSAOĞLU YAZIR

Səh. 3

YANMIŞ ƏLYAZMALAR -
İBRAHİMXƏLİL YAZIR

Səh. 4

MÜƏLLİMLƏR ÜÇÜN HANSI
GÜZƏŞTLƏR VAR?

Səh. 5

MƏNƏVİ QİDALANMA -
ESMİRA ƏLƏKBƏRLİ YAZIR

Səh. 5

KƏFƏNİNİ BAŞINDA GƏZDİRƏNLƏR -
LƏTAFƏT KƏRİMOVA YAZIR

Səh. 6

NİDERLAND – PƏRDƏ ARXASINDAKI
GERÇƏKLƏR -
AFİQ MUXTAROĞLU YAZIR

Səh. 7

“QƏDİM TİFLİSİN ƏDƏBİ BOHEMASI” -
MİRZƏ MƏMMƏDOĞLUNUN TƏRCÜMƏSİNDƏ

BAŞ NAZİR: RUSİYA GÜRCÜSTANIN SUVERENLİYİNƏ HÖRMƏT ETMİR VƏ ƏRAZİLƏRİMİZİN İŞĞALINI DAVAM ETDİRİR

“Rusiya Gürcüstanın suverenliyinə hörmət etmir və ərazilərimizin işğalını davam etdirir. Bu, bizim münasibətlərimizdə əsas maneədir”. Bunu Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qarıbaşvili Birinci kanalın efirində yayımlanan “Müstəqil baxış” proqramına müsahibəsində deyib.

O, Gürcüstanın Rusiya ilə siyasi məsələlər üzrə birbaşa əlaqələrin olmadığını bildirib: “Ölkələr arasında yeganə təmas Abaşidze-Karasin formatı çərçivəsindədir. Bu format yalnız ticari-iqtisadi və mədəni münasibətləri əhatə edir”.

İ.Qarıbaşvilinin sözlərinə görə, Rusiya ilə birbaşa dialoq böyük sayələr tələb edir: “Bu cür təmaslar nəticəyə hədəflənməlidir, görüş xətrinə görüş olmamalıdır. Hər hansı bir təmas və ya görüşün təşkili üçün yaxşı hazırlıq tələb olunur”.

Baş nazir bildirib ki, hər bir normal dövlət öz milli maraqlarına uyğun hərəkət edir və etməlidir: “Bizim əlbəttə ki, digər ölkələr, qonşularımız kimi öz maraqlarımız var. Buna görə də hesab edirəm ki, bu cür görüşlər üçün yaxşı hazırlıq lazımdır”.

PREZİDENT SALOME ZURABİŞVİLİ AZƏRBAYCANLI GƏNCLƏRLƏ GÖRÜŞÜB

Gürcüstanın Prezidenti Salome Zurabişvili “Plüralizm və demokratiya naminə yeni nəsil” forumunun iştirakçıları ilə görüşüb.

Dövlət başçısının Orbeliani sarayında baş tutan görüşündə Gürcüstanın müxtəlif bölgələri ilə yanaşı, Kvemo Kartli regionunu təmsil edən fəal azərbaycanlı gənclər də iştirak edib.

Forumun iştirakçıları daha sonra Gürcüstan parlamentini də ziyarət ediblər. Gənclərlə görüşən Xarici əlaqələr üzrə Komitənin sədri Nikoloz Samxaradze Gürcüstanın xarici siyasətinin prioritetləri, ölkənin Avropa və Avroatlantik strukturlara inteqrasiyası barədə danışıb. Müzakirələr

zamanı Cənubi Qafqaz bölgəsində baş verən proseslər və regional təhlükəsizlik məsələləri də nəzərdən keçirilib.

N.Samxaradze bölgədə sülh və sabitliyin təmin olunmasında Gürcüstanın mühüm rolunu vurğulayıb.

ÖLKƏYƏ QAYIDAN VƏTƏNDAŞLAR PCR TESTİ VERMƏYƏCƏKLƏR

Gürcüstanda koronavirus əleyhinə peyvənd vurduran ölkə vətəndaşlarından quru yolla vətənə gələrkən PCR testi tələb olunmayacaq.

Bu barədə qərarı Gürcüstanın Dövlət Qurumlarıarası Koordinasiya Şurası qəbul edib.

Qərar bu ilin dekabrın 1-dən etibarən qüvvəyə minəcək.

GÜRCÜSTANDA KORONAVİRUSDAN ÖLƏNLƏRİN SAYI 12 054 NƏFƏRƏ ÇATIB

dünyasını dəyişənlərin sayı 12 054 nəfərə çatıb. Bu haqda hökumətin xüsusi yaratdığı www.stopcov.ge saytında qeyd edilib.

Məlumatda ölkədə koronavirusa yoluxanların ümumi sayı 845 643 nəfər, sağalanların sayı isə 788 201 nəfər olaraq göstərilib.

Noyabrın 30-na kimi ölkədə ümumi olaraq 2 170 057 nəfər COVID-19 əleyhinə peyvənd olunub.

Ölkə üzrə karantin rejimində 40 nəfər, stasionar nəzarətdə 6 554 nəfər, COVID mehmanxanalarda olan şəxslərin sayı 1 135 nəfər olaraq göstərilib.

Noyabrın 30-na olan son məlumata əsasən, Gürcüstanda koronavirusdan

DEZİNFİRMATORLAR

Azər MUSAOĞLU

azermusaoghlu@gmail.com

Sizə kimdən deyim, nədən danışım, bizim bu diletant jurnalistlərdən. Jurnalistlər sözünü hər dəfə dırnaq içərisində yazmıram, qəzetdə artıq işarədir, yer tutur yəni. Zəhmət olmasa, siz, jurnalistlər sözünü hər dəfə dırnaq içərisində oxuyun. Çünki yazıdakı jurnalistlər sözü işini bilən, bacarıqlı, savadlı, peşəkar jurnalistlərə aid deyil. Jurnalist sözünə daxil olmayanlara aiddir.

Ay qardaş, ay bacı, ay əmi, ay dayı, ay xala, ay bibi, ay nənə, ay baba, diletantlıq da olar, daha bu qədər yox! Mənə maraqlı deyil ey sən hansı universiteti bitirmisən, jurnalistika təhsilini harada almısan, bu “vergi” sənə yuxuda verilib ya qiyabi təhsil zamanı, yaxud da saxta diplomun arasında və qondarma sertifikatlarla... Bu, başqa yazının mövzudur. Mənə maraqlı olan sənə yazdıqların və yaydıqlarındır. Əgər əlinə qələm alıb və ya əlinin altına klaviatura qoyub mənə və mənim kimlərə informasiya vermək məsuliyyətini öz üzərinə götürmüşsənsə, “sevirəm” dediyin işini peşəkarcasına olmasa da, ən azı məsuliyyətlə görməlisən. Sənə reyting lazım olduğu kimi, mənə və mənim kimlərə də doğru, düzgün, qərəzsiz, obyektiv məlumat lazımdır, özü də Azərbaycan dilində, bir neçə dilin alayarımcıq sözlərindən əmələ gəlmiş biyabırçı hibrid dildə yox. Ən azından “da” və “də” ədat və bağlayıcılarını “da” və “də” yerlik hal şəkilçilərindən fərqləndirməyi, nə zaman bitişik, nə zaman ayrı yazılmasını bilməlisən. Axı bunları orta məktəbdə hansısa subyektiv və obyektiv səbəblərdən layiq olmadığı yüksək qiyməti yazaraq sənə 11-ci sinfə kimi gətirib çıxaran müəllimlərin sənə öyrədiblər. Məndə də, sənə də eyni Təhsil Nazirliyinin verdiyi attestatdan var da (Bu cümlədə “da”, “də” həm yerlik hal şəkilçisi, həm bağlayıcı, həm də ədat kimi işlənib – bunu da sənə üçün yazıram)! Bəs necə olur ki, mən bunları bilirəm, sən yox, amma ikimiz də məktəbi bitirib attestat alırıq?.. Əslində bu da başqa yazının mövzudur.

Məqsədim burada Azərbaycan dili dərsi keçmək deyil. Bunu zəhmət çəksinlər məktəblərdə Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimləri etsinlər. Sən də zəhmət çək xəbər yazdığın, məqalə yazdığın dili yaxşı öyrən ki, heç olmasa yaydığın dezinformasiya qrammatik olsun, inandırıcı olsun.

Ay qardaş, ay bacı, ay əmi, ay dayı, ay xala, ay bibi, ay nənə, ay baba, səhv etmək də olar, daha bu qədər də yox! Hazır press-reviz yazıb göndərsən, otaqlarında otura-otura onu da “copy + paste” edə bilmirlər. Halbuki fəaliyyətləri elə köçürməkdən ibarətdir. Mütləq ya məlumatı təhrif edərək səhv yazırlar, ya da adını, soyadını təhrif edirlər. Məsələn, rəsm sərəgisi keçirirsən, sərəgi salonunda 10-a yaxın rəsm əsərin sərəgilənir, hamısının da altında üç dildə –Azərbaycan, gürcü və ingilis dillərində Azər Musaoğlu yazılır, bizim bu qocaman jurnalist üç abzaslıq xəbərdə sənə qocaman saytda bütün dünyaya Azər Musayev kimi təqdim edir. Niyə axı? Başqa birisi haradansa iyləyib-çüyləyib soyadının Əliyev olduğunu tapıb Azər Əliyev yazır. Axı niyə? Məsələn, beş nəfərlik tamaşada oynayırısan, özü də aparıcı rollardan birini ifa edirsən, bizim başqa bir jurnalist aktyorların dördünün adını qeyd edir, sənənin adına gələndə “və sair” yazır. Sən də oxuyub, əlinə qələm verənlərini, mükafat, medal, ad verənlərini bir-bir ürəkdən yad edirsən.

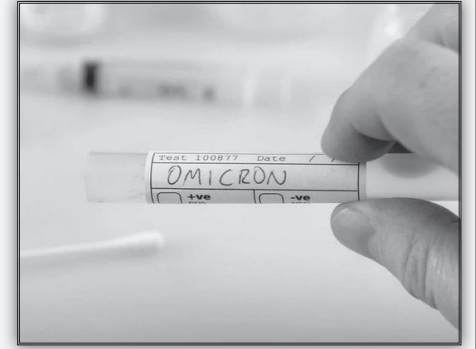
Ay qardaş, ay bacı, ay əmi, ay dayı, ay xala, ay bibi, ay nənə, ay baba, axı sovetlər çoxdan dağılıb, bu lənətə gəlmiş bolşevik təfəkkürünə məni dünyaya başqa soyadla sırımağın yetirmiş kimi, hələ bir zəhləm getdiyi “ev” sonluğunu da uydurduğun soyadın dalına pərçimləyirsən. Niyə? Mən Azər Musaoğlu yazıramsa, deməli belə olmalıdır, istəsəydim sənənin səyinə heç ehtiyac da yox idi, elə özüm hər yerdə Azər Əliyev yazır və ya yazdırardım. Axı başqaları da siz çaldığınıza züv tutaraq bütün dünyaya dezinformasiya yaymaqla məşğul olurlar. Bir düşünün, sizin adınızı ya soyadınızı səhv yazsalar necə reaksiya verərsiniz? Sizə jurnalist yerinə jurnalist desələr hansı ülvə hissələri keçirərsiniz və sair?

Bir də ki, günah sizdə deyil, günah sizə qəzet, sayt, mikrafon, diktafon, kamera, diplom, təşəkkürnamə, medal, mükafat, ad, şokolad verənlərdədir. Amma bundan sonra yaxşı olar ki, bu sovetdənqalma mükafatlandırılmalardansa Azərbaycan dilinin qrammatikasına aid, jurnalistikaya aid kitablar versinlər, bəlkə jurnalist ola bilməsəz də oxucu ola bildiniz.

AFRİKADAN GƏLƏNLƏR ÜÇÜN MƏCBURİ KARANTİN TƏTBİQ OLUNACAQ

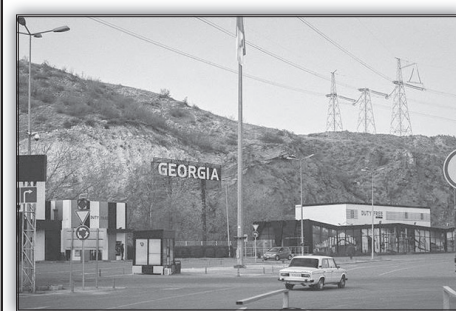
Dövlət Qurumlarıarası Koordinasiya Şurasının qərarına əsasən, Afrikada koronavirusun yeni “omikron” ştamının yayılması ilə əlaqədar olaraq 8 ölkənin vətəndaşlarının Gürcüstana daxil olması üçün yeni qaydalar tətbiq ediləcək.

Noyabrın 28-də qüvvəyə minən qərara əsasən, son iki həftə ərzində Cənubi Afrika, Botsvana, Zimbabve, Namibiya, Lesoto, Svazilend, Mozambik və Malaviyə səfər edən və Gürcüstana gələn istənilən şəxs vətəndaşlığından asılı olmayaraq, 14 günlük özünü-təc-

rid rejimində qalacaq. Bu müddət baş çatanda həmin şəxslər PCR test verməli olacaqlar.

SƏRHƏD REJİMİ QAYDALARI SƏRTLƏŞDİRİLİR

Gürcüstanın quru sərhədlərində müəyyən edilmiş sərhəd rejiminin pozulmasına görə inzibati məsuliyyət tədbirlərinin gücləndirilməsi planlaşdırılır. Bununla bağlı ölkənin İnzibati Xəttə Məcəlləsinə düzəlişlər

hazırlanıb.

Sənədə əsasən, Gürcüstanda və ya həmsərhəd dövlət ərazisində sərhədçilərin, mühafizə olunan obyektlərin foto, video və aerofotoşkillərin çəkilməsi qadağan ediləcək və bu qanun pozuntusuna görə 50 lari məbləğində cərimə tətbiq olunacaq.

Qeyd edilib ki, bu cür obyektlərin lentə alınması dövlət sərhədlərinin mühafizəsi üçün yüksək risklər yaradır.

Bundan başqa, qanun layihəsində quru sərhəd məntəqəsində infrastrukturun zədələnməsi və yaxud məhvinə görə 350 lari məbləğində cərimə nəzərdə tutulub.

TEATR VƏ KİNOTEATRLARLA BAĞLI MƏHDUDİYYƏTLƏR YÜNGÜLLƏŞDİRİLİR, RESTORANLARIN FƏALİYYƏTİ İLƏ BAĞLI MƏHDUDİYYƏT İSƏ GÖTÜRÜLÜR

Dövlət Qurumlarıarası Koordinasiya Şurasının nəzdindəki Operativ Qərarğahın rəhbəri Giorgi Qibradzenin bildirdiyinə əsasən, Gürcüstanda pandemiya şəraitində teatr və kinoteatrlarda tamaşaçıların 50 %-nin iştirakına icazə veriləcək.

O deyib ki, tamaşaçıların sayının 30 %-dən 50 %-dək artırılması barədə qərar qəbul edilib.

Qeyd edək ki, dekabrın 1-dən ölkədə teatr və kinoteatrlara tamaşaçılar

COVID-19 pasportunun əsasında buraxılacaqlar.

Həmçinin pandemiya səbəbindən restoranların fəaliyyətinə tətbiq olunan məhdudiyət dekabrın 1-dən ləğv olunacaq.

G.Qibradzenin sözlərinə görə, restoranlar COVID-19 pasportlarına sahib olan şəxsləri saat məhdudiyəti olmadan qəbul edə biləcək.

Xatırladaq ki, hazırda restoranlar saat 23:00-a qədər müştərilərə xidmət göstərə bilər.

QUMAR OYUNLARINA ƏLÇATANLIQ MƏHDUDLAŞDIRILACAQ

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili hökumətin iclasında bildirib ki, “onlayn kazino-da oynamağın qadağan ediləcəyi şəxslərin bazası yaradılacaq”.

Onun sözlərinə görə, qumar oyunlarına əlçatanlığın məhdudlaşdırılacağı şəxslərin sayı yetkinlik yaşlı təqribən bir milyon nəfər təşkil edəcək.

Hökumət başçısı qeyd edib ki, bazaya sosial yardım alanlar, dövlət qulluqçuları, ailə üzvünün tələbi ilə məhkəmə qərarı əsasında qara siyahıya düşəcək şəxslər daxil ediləcək.

Qeyd edək ki, ölkədə onlayn kazinolar mərhələli şəkildə qadağan olunacaq. İlk olaraq oyun biznesi sahəsində fəaliyyət göstərən şirkətlər üçün vergilər 65-70 % artırılacaq və oyunçuların yaş həddi 25-ə qədər qaldırılacaq.

VAXTANQ QOMELAURI TÜRKİYƏNİN TƏYİN ETDİYİ YENİ MÜŞAVİRLƏRLƏ TANIŞ OLUB

Gürcüstanın daxili işlər naziri Vaxtanq Qomelauri Türkiyənin Gürcüstandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri xanım Fatma Ceren Yazqan, Türkiyənin Daxili İşlər Nazirliyinin Gürcüstana yeni təyin etdiyi müşaviri Necmettin Akça və Necmi İnce ilə görüşüb.

Gürcüstanın Daxili İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumata əsasən, V.Qomelauri yeni müşavirləri vəzifəyə təyin olunmaları münasibətilə təbrik edib, onlara gələcək işlərində uğurlar arzulayaraq yeni müşavirlərin də iştirakı ilə tərəflər arasındakı səmərəli əməkdaşlığın daha da möhkəmlənəcəyinə ümid etdiyini bildirib.

Görüş iştirakçıları hüquq-mühafizə sahəsində ikitərəfli əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə ediblər və gələcək münasibətlərin perspektivləri barədə danışıblar.

ƏZİZ MAHMUD HÜDAYI VƏQFİNİN SƏDR MÜAVİNİ GÜRCÜSTANDA OLUB

Gürcüstan Gənclərinə Yardım və Maarifləndirmə Təşkilatının idarə heyətinin sədri Musa Hacıyevlə birlikdə Gürcüstanın Dini İşlər üzrə Dövlət Agentliyinin rəhbəri Zaza Vaşakmadze ilə görüşüb.

Türkiyə-Gürcüstan münasibətlərindən danışan A.Topbaş Əziz Mahmud Hüdayi Vəqfi və Gürcüstanın Dini İşlər üzrə Dövlət Agentliyi arasındakı əməkdaşlıq mövzusunda toxunub.

Türkiyədə fəaliyyət göstərən Əziz Mahmud Hüdayi Vəqfinin idarə heyətinin sədr müavini Abdurrahman Topbaş 22-24 noyabr tarixlərində Gürcüstanda işgüzar səfərdə olub.

Abdurrahman Topbaş səfəri çərçivəsində Türkiyənin Gürcüstandakı səfiri Fatma Ceren Yazqan, Türkiyənin Gürcüstandakı dini işlər üzrə müşaviri Ahmed Erdem və

Qonaq daha sonra Bütün Gürcüstan Müsəlmanları İdarəsinə (BGMI) ziyarət edib və Şərqi Gürcüstan müftisi Etibar Eminovla görüşərək Gürcüstandakı dini vəziyyətlə tanış olub. Müfti Əziz Mahmud Hüdayi Vəqfinin Gürcüstandakı fəaliyyətlərini müsbət dəyərləndirib və vəqf rəhbərlərinə minnətdarlığını bildirib.

AZƏRBAYCANLA GÜRCÜSTANIN DİPLOMATİK ƏLAQƏLƏR QURMASINDAN 29 İL ÖTÜR

18 noyabr Azərbaycan və Gürcüstan arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 29-cu ildönümü tamam olur. İki ölkə arasında diplomatik əlaqələrin əsası 1992-ci ilin noyabrın 18-də qoyulub.

1995-ci ilin fevral ayında Bakıda Gürcüstanın, 1996-cı ilin mart ayında isə Tbilisidə Azərbaycanın səfirliyi açılıb.

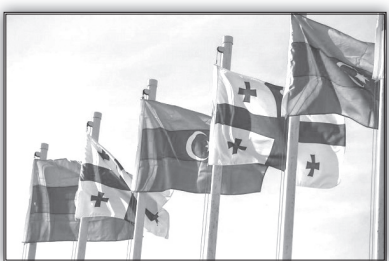
Azərbaycanın Gürcüstandakı səfiri ötən ilin oktyabrından Faiq Quliyev, Gürcüstanın Azərbaycandakı səfiri isə 2018-ci ildən Zurab Pataradzedir.

Azərbaycanın Gürcüstanın Batumi şəhərindəki Baş Konsulluğu 2010-cu ildən etibarən fəaliyyət göstərir və bu şəhərdə baş konsul Pərviz İsmayılzadədir.

Gürcüstanın Azərbaycanın Gəncə şəhərindəki Baş Konsulu missiyasını isə Nikoloz İaşvili yerinə yetirir. Baş Konsulluq 2013-cü ildə təsis olunub.

Gələcək il hər iki ölkədə diplomatik əlaqələrin 30-cu ildönümünə həsr olunan bir sıra tədbirlərin keçiriləcəyi gözlənilir.

Gürcüstan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) ölkənin ikitərəfli mü-

nasibətlərinə dair arayış xarakterli məlumatında bildirilib ki, Azərbaycan Gürcüstanın strateji tərəfdaşdır və bu ölkə ilə sıx münasibətlər saxlanılır. Qeyd olunub ki, ikitərəfli səfərlərin dinamikası həm qanunverici, həm də icra hakimiyyətləri səviyyəsində aktivdir.

Məlumatda vurğulanı ki, Azərbaycanla hüquqi baza 100-dən çox ikitərəfli və çoxtərəfli müqavilələri əhatə edir və bu sənədlər əməkdaşlığın praktiki olaraq bütün sahələrini tənzimləyir.

Gürcüstan və Azərbaycan arasında azad ticarət rejiminin, Azərbaycanın Gürcüstanın əsas iri ticari-iqtisadi tərəfdaşı olduğu və Azərbaycan şirkətlərinin Gürcüstana böyük investisiyalar yatırdığı da qeyd olunub.

YANMIŞ ƏLYAZMALAR

İBRAHİMXƏLİL

A dından da göründüyü kimi, əlyazma – əl ilə yazılmış mətnə deyilir. Amma əl ilə yazılsa da qabar olan qəlbdir, bunu da mütləq demək lazımdır! Əlyazmada, daha çox bədii əlyazmada, son nöqtəni qoymaq – həm də sinə dolusu nəfəs almaq deməkdir. Axı hər nəfəs alıb-vermək hələ tam mənası ilə yaşamaq demək deyildir! Yazıçı, şair üçün əlyazmalarını qadağan eləmək... sanki körpəni döşdən vaxtsız ayırmağa, süddən kəsməyə də bərabər tutula bilər.

Təkcə ədəbiyyatda deyil, tarixdə də – narrativ və narrativ olmayan mənbələr qarışıq – əlyazmalara minnətdarıq. Run əlifbası ilə yazılmış daş kitabələrdən, papirus və perqament üzərində yazılmışlardan, sanskritdən, hər cür manuskriptdən tutmuş bugünkü əlyazmalara qədər, hər biri həm ayrılıqda, həm də birlikdə nur çəsməsi, gur işıq mənbəyidir. Məsələn, bizə və bütün sivil dünyaya aid Orxon-Yenisey, Gültəkin (Kül Tigin) abidələrimiz olmasaydı, onda biz arazbarı... "sinə dolusu nəfəs almaq" nəyə deyərdik?

Yazı adamlarına, "leylək" qələm sahiblərinə görə, bu dünyada, cəmi cahanda əlyazmaların azadlığından heç olmaz! M.Bulqakovun öz "Master və Marqarita"sında işlətdiyi "Əlyazmalar yanmır" ifadəsi də hər şeydən öncə, insan düşüncələrini-fikirlərini qadağan eləmək, tamamilə məhv eləmək olmaz anlamını verməkdədir. Əlbəttə, əgər günümüzdə kompüterin bircə düyməsini basmaqla yazıları tamamilə silməyi nəzərə almasaq. Amma bu, əlbəttə ki, zarafatına deyildir.

Hər halda, misilləmə misal üçün, Dostoyevskinin ölməzliyi bizə çox ölməz mətləblərdən xəbər verməlidir! Başqa sözlə, niyə Mirzə Halaypozan, Mirzə İvan, Mirzə Simon və Mirzə Aşot dəfnsonrasınca unudulur, amma Nizami, ya da Şekspir hər gündə, hər əsrdə yenidən çağlayır?!

Tarixin dolanbaclarında, çiskinli-dumanlı dövrlərində yazıçılar əlyazmalarına görə nələr çəkmişdilər! Və bəlkə də indi daha o formada əlyazmalar yoxdur deyə, daha o boyda qadağalar olmadığı üçün əzabları da o boyda deyil? Kim bilir...

Öz əlyazmalarını yandıran söz sahibləri də az olmayıb: ya qadağalar zamanında ələ keçməsin deyə, ya da yüz bir ayrı hüzn, həsrət, əskiklik üzündən: F.Kafka, B.Pasternak, A.Axmatova, M.Hadi. Onlarla saymaq olar...

...Vəqif Bayatlının Məhəmməd Hadiyə həsr elədiyi bir "Donurdu Hadinin əlləri" şeiri var. Oxumayan şair namərdidir. Özü də birbaşa!

...sınıq pəncərələrə tutulmuş
qəzet kimi
şairlərə gəlir dünyanın soyuğu...
...donurdu Hadinin əlləri,
od vurdu şeirlərinə,
saldı əlini odun içinə...

Yəni belə də olurmuş! Donmamaq üçün, ya da həbsə, sürgünə atılmasınlar deyə əlyazmalarını yandıranların, ana dili yolunda canını fəda edənlərin, hətta əlyazmalarını kəfən eləyənlərin sayəsində ölümsüz olan məmləkətləri mənmi sayım, yoxsa sizmi sayarsınız!

Bir zamanlar redaksiyalar onlara göndərilən əlyazmalarla bağlı bir bildiriş ünvanlayırdı: *əlyazmalar qaytarılmır!* Buna görə də müəllif əlyazmasının bir nüsxəsini mütləq özündə saxlamalı idi. Gəl sən indi "Anna Karenina"nın, ya da "Salambo"nun üzünü dəfələrlə köçür, görüm necə köçürürsən!

Bəzən də göndərilən əlyazma çapa getdikdən sonra mətnə getmiş bir səhv ucbatından redaksiya, ya da nəşriyyatla "Bir hərfin savaşı" başlayırdı. Görünür, Oskar Uayld buna görə deyibmiş: "*Şair hər şeyə dözər, yazısında getmiş bir səhvədən başqa!*"

Başqa sözlə, özgəsinin əlyazmasına düzəliş eləmək, arada-sırada başqasının alın yazısı ilə – o alın yazısı ki, altında bizim imzamız yoxdur – qurdalanmaq kimidir.

Bəzi ədəbi düşüncələrə görə isə, insan deyilən sanki gildən deyil, əlyazmalardan, kitablardan doğrulubmuş...

...Bu il mənə ən çox təsir eləyən, bu çağda məni bir yeniyetmə kimi yerimdən oynadan bir məktub oldu. Yox-yox, vaxtı ilə Stefan Sveyqə yazılmış yarıalmatək oxşar sevgi məktubları misilli deyildi bu məktub. Qalaktion Tabidzenin ömür-gün yoldaşı Olqa Okucavanın sürgündən yazdığı məktub idi.

Onun 1941-ci il avqustun 30-da Qalaktion yazdığı məktubun sonunda belə deyilir. Əslində deyilmir, hıçqırtılar dolu hönkürülür: *bütün əlyazmalarını öpürəm; kitabların qarışıq...*

Bəlkə yeri gəlməsə də deyim: Qalaktionun bir kitabının adı "Bədii çiçəklər" olub. Axı bu çiçəkləri, özü də bədii çiçəkləri, bu əlyazmaları necə gülləbaran eləmək olardı! Axı Qalaktion Pasternaka qarşı yazılmış əsassız itihamlar dolu məktuba qol çəkməmişdi: əvəzində açıq pəncərədən atlanmışdı:

sanki bir bir qalaktikadan
o biri qalaktikaya
usdufca atlanmış kimi...

P.S.

Deyirlər ki, yaşamaq ölümlərin də haqqıdır. Olsun. Amma bu yaşamaq haqqı həm də əlyazmalarında, kitablarda sevgini, həsrəti, dağları, dənizləri, vüsali və ayrılıqları yaşadan "leylək" qələm sahiblərinin haqqıdır!

Sevgiyə gəlincə, bir şairin məzar daşına yazılıbmış: *səni ayaqüstə qarşılıya bilmirəm, bağışla.*

Amma onlar həmişə ayaqdadırlar: Pasternak, Qalaktion, Bayatlı Vəqif... və qalan hamısı da! Özü də diri və duru!..

DİREKTORLAR MÜƏLLİMLƏR İMTAHANINDA İŞTİRAK EDƏ BİLƏRMI?

Məktəb direktorları ötən illərdə imtahan verdilər. İmtahan testini düzgün yazmaq üçün onlardan müvafiq qanunları bilmək tələb olunurdu. İmtahan testi həmçinin şagirdlər, müəllimlər və məktəb heyəti ilə münasibətdə nəzəri biliklər tələb edirdi.

Bəs direktorlar peşə imtahanından başqa müəllim kompetensiyasını təsdiqləmək üçün imtahanda da iştirak edə bilərlərmi?

Təhsilinə görə pedaqoqluq hüququ olan direktorlar müəllimlər üçün imtahanda iştirak edə və kompetensiyalarını təsdiqləyə bilərlər. Onların direktorluqla yanaşı məktəbdə dərs demək hüququ da var. Belə halda həm direktor, həm də müəllim kimi əməkhaqqı alırlar.

Bəs müəllim statusu qazandıqdan sonra direktora əlavə köçürülürmü?

Qanuna əsasən, məktəb rəhbərliyi və administrasiya əməkdaşlarının ən çox 10 saat dərs keçmək hüququ var. Bu qayda direktorlara da aiddir. Tam status əlavəsi almaq üçün 10 saat dərs keçmək ki-

fayət deyil. Pedaqoqun/direktorun statusa uyğun əlavəni almaşı üçün tam qrafiklə işləməsi lazımdır. Tam qrafik isə ibtidai sinif müəllimləri üçün minimum 13 saat, digər fənn müəllimləri üçün isə 15 saatdır. Buradan irəli gələrək, müəllim statusu qazanan direktorlar qanunla tətbiq edilmiş məhdudiyətə əsasən, tam əlavəni ala bilməzlər, çünki qeyd etdiyimiz kimi, onların yalnız 10 saat dərs demək hüququ var.

MÜƏLLİMLƏR ÜÇÜN HANSI GÜZƏŞTLƏR VAR?

Müəllimlər üçün bəzi güzəştlər mövcuddur ki, onların çoxunun bundan xəbəri yoxdur. Məsələn, təkcə müəllimlər üçün nəzərdə tutulmuş **korporativ telefon nömrələri**. Bu nömrələri müəllimlərə Təhsil və Elm Nazirliyi verir. Korporativ nömrələr vasitəsilə müəllimlər öz aralarında tamamilə pulsuz danışirlar, başqa şəbəkələrə zəngin qiyməti isə 30 dəqiqə üçün 5 tetridir. Əgər hələ də bu güzəştdən yararlanmırsınızsa, işlədiyiniz məktəbin mü sahibinə müraciət edin və korporativ nömrənizi tələb edin.

Sağlmalığ sığortası – müəllimlər ümumi sığorta proqramı ilə sığortalanırlar. Ancaq onlar üçün fərqli sığorta paketi mövcuddur. Müəllim eyni zamanda özəl və ümumi sığortadan istifadə edə bilər. Dövlət sığortası ilə müəllimlər üçün tibbi xidmətin 70-100 %-i maliyyələşdirilir. Tibbi sığorta almaq üçün müəllimdən klinikada anket açdırmaq tələb olunur. Tibb məntəqələrinin bazasında müəllimin statusu görünür, əks halda müəllim şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim edə bilər.

Güzəştli gediş kartı – paytaxt meriyası müəllimlərə güzəştli gediş haqqı kartı verəcək. Bu kartla müəllimlər avtobus və metroda 50 tetri əvəzinə 20 tetri ödəyəcəklər. Bəzi regionlarda isə müəllimlərin gediş haqqını bələdiyyələr ödəyir. Müəllimlər bu güzəştli tarifdən yararlanmaq üçün Tbilisi, Mitskeviç küçəsi 29 ünvanına müraciət edərək gediş kartını götürə bilərlər. Xatırladaq ki, qeyd olunan güzəşt şəhər meriyası tərəfindən tətbiq edilib. Buna görə də gediş kartını almaq üçün müəllimlər mütləq Tbilisidə qeydiyyatdan keçmiş olmalıdırlar. Bölgələrdə bu güzəştdən istifadə etmək üçün isə müəllimlər yerli bələdiyyəyə müraciət etməlidirlər.

Güzəştli internet – distant təhsil müəllimlərə daha bir güzəştdən faydalanmaq imkanı verir. Gürcüstanın bütün ictimai və özəl məktəb müəllimləri 20 gigabaytlıq mobil internet paketdən güzəştli qiymətə – 10 lariyə istifadə edə bilərlər. Bu tarif 2021-2022-ci ilin sonuna qədər qüvvədədir. Güzəştli paketdən istifadə etmək üçün Təhsilin İdarəsi üzrə Məlumat Sistemi (EMIS) tərəfindən yaradılmış "mobile.emis.ge" platformasında şəxsi nömrəni qeyd etməklə paketin aktivləşdiriləcəyi telefon nömrələrini qeydiyyatdan keçirmək lazımdır.

Bundan əlavə, **bankların müəllimlərə fərqli təklifləri** var. Banklar müəllimə stabil gəliri olduğuna görə etibar edir və müxtəlif güzəştli paketlər təklif edirlər.

Həmçinin müəllimlər üçün birillik məzuniyyət də güzəşt hesab oluna bilər. Müəllim 6 ildə bir dəfə əməkhaqqı almadan bu güzəştdən istifadə edə bilər. 1 il kvalifikasiyasını yüksəltməyə həsr edə və həmin müddəti iş yerini itirmədən işləməyə bilər.

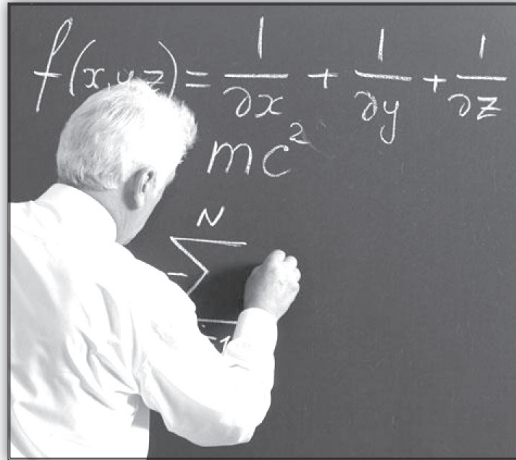
Səhifədəki məlumatlar "etaloni.ge" saytından götürüldü.
Gürcü dilindən tərcümə etdi: **Aynurə ƏLİYEVƏ**

GÜRCÜSTANDA 11 923 MÜƏLLİM HƏM PENSİYA, HƏM DƏ ƏMƏKHAQQI ALIR

Gürcüstan hökumətinin təşəbbüsü ilə statusu olan müəllimlərin əlavəsi yanvarın 1-dən 100 lari artırılacaq. Həmçinin məktəb rəhbərliyinin əməkhaqqı 10 % artırılacaq.

Ancaq qeyd etmək lazımdır ki, elə müəllimlər var əməkhaqqı və status əlavəsi ilə yanaşı pensiya da alırlar.

Təhsilin İdarəsi üzrə Məlumat Sisteminin rəsmi statistikasına əsasən, Gürcüstanda həm pensiya, həm də əməkhaqqı alan müəllimlərin sayı 11 923 nəfərdir. Onlardan 10 861-i 60 və yuxarı yaşlı qadın müəllimlər, 1 062-si isə 65 və yuxarı yaşlı kişi müəllimlərdir.

STATUSSLARA GÖRƏ VACİB TƏLİMLƏRİN SAATLARI

Bu il statusu olan müəllimlərə vacib təlimlər ilk dəfə olaraq keçirilib. Müəllimlərin bir qismi təlimlərə qeydiyyatdan keçsələr də, hələ də təlimlərin başlamasını gözləyirlər. Təlimlərə qeydiyyatdan keçmiş müəllimlərin bir qismi isə kursa başlayıb, bir neçə görüşdə iştirak ediblər, ancaq şəxsi səbəblərdən kursu başa vura bilməyiblər. Həmin müəllimlər bu təlimləri keçmiş sayılırlarmı? Müəllim müəyyən səbəblərdən təlimdə iştirak edə bilmirsə nə etməlidir, təlimdə neçə saat iştirak etməmək üzrlü hesab olunur?

Təlimi uğurla başa vurmaq üçün məcburi saat-

ların 70 %-də iştirak etmək və aktivliklərin 60 %-i ilə qiymətləndirilmək lazımdır. Əks halda müəllim təlimləri keçmiş sayılmır. Məsələn, əgər baş müəllim statusunuz varsa sizin üçün 20 saat təlim keçmək vacibdir. 20 saatdan 6 saat üzrlü hesab oluna bilər, 14 saati isə mütləq iştirak etməlisiniz.

Əgər təlimə qeydiyyatdan keçmişsiniz və hər görüşdə iştirak edə bilmirsinizsə, bu barədə Müəllimlər Evinə vaxtında məlumat verin. Müəllimlərin Peşəkar İnkişafı Mərkəzi sizə dəstək göstərmək üçün başqa qruplarda iştirak etməyinizi təmin edərək saatları bərpa etmək imkanı verə bilər. Əks halda yenidən qeydiyyatdan keçməli və vacib təlimlərə qatılmalı olacaqsınız.

Xatırladaq ki, statusu olan müəllimlər hər il vacib təlimlər keçəcəklər və onların tədris kursu seçmək imkanı olacaq. Pedaqoqların fənn istiqamətində, eləcə də inklüziv təhsil və peşə qabiliyyəti baxımından kvalifikasiyalarını artırmaq imkanı olacaq.

Baş statusu olan müəllimlər ildə 20 saat, aparıcı müəllimlər 12 saat, mentor müəllimlər isə 8 saat təlim keçəcəklər.

MƏNƏVİ QİDALANMA

Inanlı olan bir rəfiqəm deyər-di ki, mən insanlara məəttəl qalırım, dillərində Allah deyirlər, amma Allahın verdiyi ömrün iyirmi dörd saatından on beş dəqiqəsini namaza qıyırlar. Bəli, insan övladı yalnız itirəndə yetənəyi anlayır... inam daxili dünyamız... Bəs hamımızın gördüyü, anladığı ictimai həyatda naşükrülmümüzü hara sığırdıraq?

İnsanlar fərqliymiş, sən demə: bəziləri yemək üçün yaşayır, bəziləri yaşamaq üçün yeyir. Mən özümü yaşamaq üçün yeyənlərdən sayıram!

Açması mı?

Valideynlərimə o qədər minnətdaram ki, mənə həqiqi mənada hərtərəfli böyütdülər! Anamın diktəsi, atamın maddi dəstəyilə biz uşaqlıqdan dünya görüşlü, ictimaiyyətçi böyüdük. Filmlərdən, teatrdan, uşaq tədbirlərindən başlamış Kazbeqin zirvəsindəki "Okean" restoranından, Don çayının sahilindən Dərbənd qalasına qədər. Bəlkə o pullara daha çox sərvət yığardı valideynlərim, amma mənim qazancım daha böyük xəzinə oldu!

Bugünkü özünütəqdimatımdan ailə idarəçiliyinə qədər həmin

dünyagörüşü öz rolunu oynayır. Mən gördüklərimi, yaşadıklarımı öz uşaqlarıma yaşatmaq istəyirəm ki, sabah onlar da bizi belə xatırlasınlar.

Dərs başlayanda şagirdlərdən "yay tətildə necə istirahət etdiniz?" deyə soruşanda çox az qismində sıradan tərpnəş olur; o da park, bulvar, haradasa qonaqlıq...

Bilirəm, deyəcəksiz hər şey maddiyyata bağlıdır. Yox, vallah, yox!

Şagirdlərin əksəriyyəti məndən daha bahalı geyinirlər. Valideynləri də maddi cəhətdən mənim öz ailəmdən daha fərqli. Məgər mən uşaqlarım üçün etmək istədiklərimi imkan boluğundanmı edirəm? Əsla!

Bəzən ayaqqabı istəsəm, həmin pula uşaqları muzeyə aparıram. Əlbəttə, tək билет, yol puluyla qurtarmır axı. Uşaq öz uşaqlığını da yaşamalır. Bax beləcə ayaqqabı ehtiyacı növbəti təmirlə başa çatır. Yeni geyim nımdaşlarla əvəz olunur, uşaq bunu bilmir. Bəlkə də bilməyəcək. Necə ki mən bu gün bilmirəm mənim anam hansı istəyindən imtina edərək mənim üçün nə etmişdir. Günün sonunda düşünürəm, bugünkü qazanc əvəz-

siz!!!

Analar var ki, övladı üçün ən zövqlü geyimi geyindirir, ən bahalı restoranda yedirir, amma bir dəfə də olsun nə teatr, nə muzey, nə sərgilər, nə tədbirlər görməyən o uşaq cəmiyyətin hansı təbəqəsi olacaq? Bəli, yemək üçün yaşayanlar təbəqəsindən. Bax, budur faciə!

Mənəvi dəyəri anlamayan o uşaq millət, xalq olaraq formalaşa bilməz. Qəti! Onun təfəkküründə formalaşmış bir həyat var – yemək, geyinmək – yaşamaq budur!

Məktəbli ikən Mirzə Cəlillərin, Sabirlərin təbliğinə acıyırdım ki, yazıqlar necə çətin cəmiyyətdə yaşayıblar. Sən demə "çərxi fələk tərsinə dövrən edər"miş, dövrün müasir "göydə balonlarla uçan"ları yerdə elə "Novruzəli" düşüncədə qalıbmış.

Bir ailə dostumuzun uşağının ad gününə getdik. Təsəvvür edirsiniz, dost, qohum yığılıb yedilər-içdilər, tort kəsiləndə yada düşdü ki, uşağın doğum günüdür. Dedim: – Bax bundan o uşağa nə dəyər? Kaş yaşdıları ilə o həyətdəki bağçada bir süfrə açaydız... – Siz mənə dikilən o istehzal baxışları

görəydiz. Mən o baxışların bütün tənələrini qəbul edərək uşaqlarımın doğum günlərini özəl olaraq onların istədiyi məkanda, özləri üçün edirəm. Bu onların günüdür, onlar istədiyi olmalıdır, əlbəttə, çərçivəmizi unutmaq şərti ilə.

Bacardığım qədər təbliğimi edirəm. Teatr kürsüləri, muzey otaqları boş, paltar piştaxtaları, döner kababxanalarının bol zamanında gəlin uşaqlarımıza mənəvi qida verək! O qidadan bəhrələnen uşaqlar əsl insan olacaqlar! Yaşamaq üçün yeyəcəklər. Və bir gün deyəcəklər: Valideynlərimə o qədər minnətdaram ki, mənə hərtərəfli böyütdülər.

Esmira ƏLƏKBƏRLİ

Marneuli rayonu Qaçaqan 2 saylı ictimai məktəbin kimya-biologiya müəllimi.

KƏFƏNİNİ BAŞINDA GƏZDİRƏNLƏR

edirik ki, ömrünün bir ili də geridə qaldı. Amma düşünürük ki, nə etdim, nələrə sahib oldum, nələri qazandım bu ötən zaman ərzində. Bunlar bir yana dursun, düşünürük ki, bu dünyanın bir də o dünyası var və biz o dünya üçün hansı "azuqə"ni görə bilməmişik. Ölümü nə qədər xatırlamışıq? Ümumiyyətlə, heç yadıma düşübümü?

Bir zamanlar türk telekanallarından birində "Küçük kıyamət" adlı bir dini-əxlaqi veriliş yayımlanırdı. Orada yolunu azmış insanlara bir mələk əvvəlcədən ölümü xatırladırdı ki, hər etdiyən günahda və ya hər hansı bəli bir hərəkətdə ölümü xatırla, yoluna düzəl. Kaş ki bu gün biz insanların da doğrudan da elə bir xatırladıcımız ola... Axı biz unutqan varlıqlarıq. Xeyrimizə olan, oyanmamıza səbəb olacaq şeylərin varlığını unuduruq, hələ çox israr edən olsa manqurtlaşa da bilirik. Ətrafımızdakıların ucuz sevgisini qazanmaq üçün, onları güldürmək üçün "kim gəlib o dünyadan, xəbər gətirən varmı?" deyə soyuq, şit zara-

fatlarımızdan da qalmırıq. Allah axırımızı xeyirə çıxarsın.

Deyirlər, əvvəllər qədim türklərdə belə bir gözəl adət var imiş, başlarına çarşafdan hazırlanmış dolaq-dolaq, əmmaməyə bənzər papaq qoyarlarmış, xüsusilə də padşahlar, sultanlar və digər vəzifə və hüquq sahibləri. Ömür bitib həyatdan köçən zaman həmin papaq açılar, çarşafdan kəfən biçilər və mərhumu bu çarşafda dəfn edərlərmiş. Buna görə həтта onlara "kəfənini başında gəzdirənlər" ifadəsi işlənərmiş. Bunda isə məqsəd o imiş ki, papaq başa ağırlıq etdikcə həmişə ölümü xatırlaya, adil davrana, ədalətli qayda-qanunlar, hökmlər verə. İndi burax papağı, kəfəni, başımıza dəyirman daşı da keçirsən, ölümü xatırlada bilməzsən. Əksinə, onunla da fəxr edib böbürlənərik ki, mənim daşım səninkindən daha böyükdür. Çünki biz əbədi yaşayacağımızı düşünən yaradılmışların "ən alisi", yer üzünün əsrəfi, unutqan insanlarıq.

Kəfən demişkən, dəhşətli işlər baş verir, kəfəndə belə ayrışeçkilik var, ay qadan alım. Bahalı parçadan, zər-zi-

badan, nə bilim, həтта bəzən xalçadan da döşəyənlər var altına, "rahat" olsun deyər. "Desinlər" naminə. Bəlkə də yazığın sağlığında heç xalça üstə oturmağa ixtiyarı olmayıb, nə rahatlıq görüb ailədə, nə hörmət. Anlamırıq ki, o dünyada rahatlıq üçün, öləndə altına xalça salmaq lazım deyil, sağ ikən çalışmaq lazımdır. Çalışmaq, bəli, amma bahalı xalçalar almağa yox, soyuqdan titrəyən bir yoxsula libas, aqlara bir qab isti yemək, yetimlərə bir nəvazişli sığal, bəzən də bir məsum gülümsəmə səbəbi olmaq üçün.

Sözdə cahillik dövründə yaşamış "kəfənini başında gəzdirənlərlə" dünyanı tutub duracaq kimi yaşayan "müasir" bizlər, eyni dünyanın fərqli insanları. Deyəcək bir tək söz qalır, vaxtı yetişib Mizan qurulan zaman bizləri də onların hörmətinə əfv eyləsin Allah, bizlərə də onlar kimi İman və Quran ilə getməyi nəsbib etsin, inşaallah!

Lətafət KƏRİMOVA

Mollaoglu orta məktəbinin tarix fənni üzrə baş müəllimi

İOSİF QRIŞAŞVİLİNİN “QƏDİM TİFLİSİN ƏDƏBİ BOHEMASI” ƏSƏRİNDƏN BİR PARÇA HAZİRA VƏ SON SÖZ

(əvvəli ötən sayda)

Haziranın hər bir aforizmi xalq müdrikliyinin əsas əmlakını təşkil edir. Bu müdriklik onun şeirlərində dəfin sədəfləri kimi parlaq şəkildə düzülüb. Müxtəlif cür müğənnilər “şərabı, qadını və düdüyü” mədh edirdilər. Hazira, bu qədim Tiflisin yeni Sayat-Novası belə bir şüarlarla hədəfləyir:

“Aman tanrı, düşmənin axırına çıxmaq olardı,

Bizim hamımızın bir üzümü olsaydı”.

Hazira “Mart ayı” kimi güclü müəmməsini yazır. Bu məşhur şeir alleqorik şəkildə azadlığın vurğunu olan xalqı axsaqlandıran Çar Rusiyasını əks etdirir. Bu şeirə görə bizim müəllif dəfələrlə həbsxanada yatmışdır. Bu gün isə Haziranın yaradıcılığına hörmət əlaməti olaraq və xatirəsini yad etmək əlaməti olaraq Tiflisdə onun adına küçələr də vardır (*Keçmiş Noraşen küçəsi və onun dörd küçəbəndi bu gün “Haziranın küçəsi” adlanır (Bax: Tiflis küçələri, 1926-cı il, səh. 59)).*

Doğrudur, Haziranın şeirlərinə müasirlik baxımından sığal çəkilməmişdir və onun ritmləri də iptidai icma quruluşunun daşını – küncüz-bucaqsız və çölün gülü kimi kəskin ətrini bizə xatırladır, lakin onun sözləri çəkiç kimi insana dəyirdi ki, büdpərəst həyatın yeknəsəkliyini ayırd edəydi və öz durumu ilə özü məşğul olaydı. Bu durum isə aysız gecə kimi mütəfəkkir insanın fantaziyasını uzadırdı. Akaki fəaliyyətsiz dövrü cəmi bir-iki sözlə xarakterizə edib:

“Daha nə dağ, nə aran bizə kömək edəcək,

Ağlı heç yerdə axtarmırıq,

Düşmənin baltasına sap oluruq,

Və başımıza onun küt tərəfini vuruq!” (*“İveriya”, 1904-cü il, № 126).*

Bu zaman müstəzadın çox zərif musiqisi daha lazım deyildi... Xalqın həyatında elə bir anlar vardır ki, dəfdəf (*Hər iki tərəfdən dərinin çəkildiyi zərb aləti - M.M.*) ən yaxşı musiqiyə çevrilir. Haziranın son vaxtlarını şeirləri də xalqı oyadan və ən yaxşı gələcəyə doğru çağıran dəfdəf idi:

“Ax, ölməz övladlar,

Hələ yeniyetmələr, körpələr,

Zamanla qırmızı geyinibsiniz,

Bu gün qara geyimlə gələnlər”.

Hazira 1905-ci ili, azadlığın bu ilk şəfəqini necə qarşıladı? Bunu aydın şəkildə elə bu il yazılmış onun quda barədə alleqorik “müəmməsi” bizə təqdim edir:

“Gəl, qardaşlar, toplaşaq, bizim qudamız öldü,

Onun dəmir həyatı külə-toza döndü,

Beləliklə, ölkədən bədbəxtlik sovuşdu,

Köhnə rejim süqut etdi, yenisi ayağa qalxdı.

Gəl indi toplaşaq, ilənməmiş leşi dəfn edək,

Onun rədd edilməsi üçün şənlik-kef məclisi quraq,

Alabəzək cır-cındırlar yerinə qırmızı

bayraq ucaldaq,

Bu əzab çəkən güc-bələ ilə sevindi.

Getsin, itilsin, bir daha görməyək onun üzünü,

Bəsdir, nə qədər əzab verdi, ayaq altına tələ qoydu,

Nəyi məzarda arzulayırdımsa, indi gözümə gördüm,

Hazira yuxu bildi, sən demə, aşkarda baş verib!”

Haziranın aşıqlıq təbiəti, onun inqilabi demokratizminin yolunun cığırıları belə idi.

Hazira inanır ki, onun şeirləri “bu balaca dünyaya” yayılır. O, öz şeirlərinə müraciət edir:

“Qorxmadan keçin, istər içəridə, istər bayırda,

Və pozğun şeirlərdən bir az kənar gedin”.

Hazira öz şeiri ilə başqasının şeiri arasında fərqi hiss edir. O, əmindir ki, onun sətirləri “isti şiş kimi” oxucunun qəlbinə sancılır:

“Götürün isti şişi, oxucunun qəlbina sancım!”

Hazira Tiflisin başqa xalq şairləri arasında ilk dəfə olaraq “məzlum” və “zəhmətkeşi” vəsf etmişdir, amma onun fəhləsi qəzzaz - Osepa (qəzzaz - ipək sap əyiricisi və dolayıcısı - Müəllif) deyildi. Bu əllinci illərin xalq şairinin “hambalı” deyildi ki, bunun barəsində də söyləyirdi: “Fəhlə arxasını zora verir, beli bükülüb” və sair. Haziranın fəhləsi nə də “Bokuladze” idi, nə də İlyanın “Orta bazarlı”sı, bunlar da gəzib dolaşırdılar, nəql edirdilər, işləyirdilər, yaşayırdılar və ölürdülər... Haziranın fəhləsi güclü iradəyə malik idi və bəsirətli ağıla malik vətəndaş idi ki, bu da öz durumunu yaxşı dərk edirdi və hamıya əvəzini ödəyirdi: **“Yaxşıya yaxşı, pisə pis”.**

Və axı, 1920-ci ildə mayın 24-də Fəhlələr klubunda Haziranın fəaliyyətinin yubileyini yenə bayram etdilər. Qocaman fəhlələr bayram etdilər ki, onların da gecə-gündüz beyinlərinə yeridirdilər:

“Sən yatma, sən,

Xoruldama sən...”

Bir yazıçı “talenin nifrət etdiyi insanların dostu və unudulmuşların arxadaşlığı, yiyəsi” adlandırdı məni. Mən istəyirəm ki, sözlər Haziraya aid olsun.

Haziranı şəxsən tanıyırdım. O, şəxsiyyət olaraq həddindən artıq məsum idi. Təvazökar, cazibədar, həmişə kefi kök, əliaçıq, bəmərə, hazırcavab, söz-cavab xəzinədarı idi. Lakin nə dəhşətli imiş bu dünya! Haziranı son dəfə görəndə tanıya bilmədim. Öz məzarının abidəsinə bənəyirdi. Dəhşətli dərəcədə dəyişmişdi. Akakinin sözləri yadıma düşdü:

“Keçmişin qaraltısı var,

Və gələcəyin kölgəsi”.

Qədim Tiflisin nəgməkarlarından biri daha yoxdur.

Hazira vəfat etdi və onun məzarı önündə bürünc alətlərin matəm himni eşidilmirdi. Çianurinin son dəfə öz gəncliyi əldən getdi və çianurilər son dəfə ah-zar etdilər. Onun şayırları mərhun

mun məzarı önündə şənlik etdilər. Bəli, yas deyil, şənlik! Bəy qaraçoxeli bəzən öz atasının qəbri üstünə gedərək zurna havasında rəqslə xeyir-duasını dilədiyi kimi, Haziranın şayırları onun məzarı önündə Haziranın sevimli havalarını çaldılar ki, onun mərhəmətli istedadı şayırlarına keçsin və Hazira sayağı havalər uzun müddət yaşasın. “Məsrəf”i (Matəm havası, cənazə torpağa tapşırıldıqdan sonra ifa olunan hava - Müəllif) ifa etdilər, şeirlər söylədilər, sonra qədim adətə görə onun məzarı üzərinə çalğı alətlərini düzdülər. Sözsüz, onun vəsiyyətinə əməl olunmasına and içdilər və əllərində yandırılmış şamlarla Haziranın mənzilinə qayıtdılar. Sanki bu camaat Haziranın dəfnində deyil, toyunda iştirak edirdi.

Haziranın canını tapşırığı otağında qırx gün ərzində onun şayırları növbə ilə gecələyirdilər ki, mərhumun ocağı soyumasın və dəyişkən ruhu şayırlarının yaradıcılığında daim olsun.

Onun şayırlarının toplaşdığı qəhvəxanada (demək lazımdır ki, bu aşıqların heç birinin əməli qabiliyyəti yoxdur, əlbəttə, istedadlı Ohanezişvilidən başqa) Haziranın qavalı divardan asılıb ki, heç kim də ona əlini vurmur. Ölümün orijinallığı vardır: Hazira can verəndə öz qavalını istəyib, çalıb və qavalı çalan zaman canını tapşırıb. Əfsanədir və bu əfsanəyə onun şayırları inanır ki, mərhumun qavalı ilməli ipdən popur və havada silkələndərək öz-özünə sahibinin havalərini çalır.

Hazira özünün Tiflis temperamenti ilə fantastik simadır həqiqətən. Avlabar körpüsündən çox bardaq su ötüb gedəcək və Tiflisin Hazira kimi aşığı daha olmayacaq.

Hazira vəfat etdi və karvan kimi Hazira tərəfindən təlimləndən aşıqların çıxıb gəldiyi darvazanın qapıları bağlandı. Hazira vəfat etdi və gözündə də Qədim Tiflisin ədəbi bohemasının kəkilini darandığı şəffaf bulaq bulandı.

SON SÖZ

Bir dəfə Çexova yaxşı geyinmiş üç nəfər qadın qonaq gəldi. Yazıcının otağında ipək donun xışiltısı və qızılgül suyunun kəskin ətri bürüdü. Hər üçü ev sahibi ilə üzbəüz əyləşdilər və guya siyasətdən maraqlanmış kimi sualları yağdırdılar:

- *Sizin fikrinizcə, müharibə nə ilə başa çatacaq?*

- *Çexov yumşaq nəvazişlə və ciddi avazla cavab verdi:*

- *Güman ki... sazişlə.*

- *Əlbəttə, sazişlə, amma maraqlıdır ki, qalib kim olacaq: Osmanlılar, yoxsa yunanlar? Kim üstələyəcək?*

- *Məncə, güclü olan.*

- *Kimdir güclü?*

- *Yaxşı qidalanan.*

- *Siz? Siz daha çox kimi sevirsiniz? Osmanlıları, yoxsa yunanları? – qadınlardan yığnağı dinclik bilmirdi.*

- *Çexov nəvazişlə qadınlara nəzər yetirdi və təbəssümlə cavab verdi:*

- *Mən... marmelad sevirəm.*

***

Və nədən eyib olacaqdır, əgər mən, şair bu möhtəşəm olaylar zamanı öz arxı-aik kitablar anbarında qapanım və dostların suallarına bu kitabın səmimiyyəti ilə cavab verəim:

Mən Tiflisi sevirəm!

Tiflis!..

Qədim Tiflisin boyanmış dolğunluğu qəribədir!.. Zamanın gedişi bu sirrə qəlbini açdı. Burada qədim Tiflisin qəlbini dərinliyində təbii vedza (*turş mineral su - M.M.*) – dumduru bulaq və möcüzəli gözəl poeziyanın başlanğıcı əmələ gəldi. Bu bulaq ilə hər iki əlimi doldurdum və fəxr edirəm ki, mənim damarlarımda onun mərhəmətli axını qaynayır.

Mən deməyəcəyəm: “Necə ki, başçılar tərəfindən üstü örtülən istedadı bir çox anlardan, illərdən sonra tapdıq”. Mən yalnız sevgi ilə şəhərin xalq poeziyasının qidalılığının tamına baxdım, “elmi ülgüc ilə bütün faktları tərəş etdim” və təcridən unudulmağa doğru gedən və bir çox şairinin ilhamını pərvazlandıran o naməlum guşənin üzərinə işıq saldım.

Mən Tiflisi sevirəm!..

Lakin mən Baram deyiləm – Güləndamin sevgilisi, nə də Leyli üçün dəli olan Məcnun və nə də Ramin sayağı Visin yolunda zəlil olan. Mən müasir insanam, qədim Tiflisin sağlıqları ilə böyüyən, qürurlu və gözəllik arayıcısı. Və mən söyləyirəm: Dostlar, yazıçılar, şairlər, Tiflisi arxeoloqlara güzəştə getməyək. Bilavasitə onu tanıyaq, onun havası ilə, küçəbəndi ilə, xarabalıqları ilə nəfəs alaıq, bizim ilk şeirimiz kimi onu sevak.

Mən Tiflisi sevirəm!..

Tiflisin hər bir dar küçəsi, işığı əfsanəvi simalarla doludur. Bu əyri, köndələn küçələr və qaranquş yuvası kimi yapışmış evlər, müasir texnikaya uyğun olaraq nə gigiyenik olsun, nə də bədii cəhətdən gözəlləşdirilmiş olsun, amma mənim üçün, təkcə mənim üçün deyil, eləcə də qədim ədəbiyyatın xam torpağında ruhunun rüşeymləri də dərinə işləyənlər üçün Tiflisin hər bir kiçik daşı, Tiflisin hər bir taxta löhvəsi şeirlərin ifadəçisidir, əhəmiyyətlidir.

Mən Tiflisi sevirəm!..

Həyata yeni texnikanın, yeni ruhun, yeni düşüncənin, bir sözlə, insan psixikasının yeni konstruksiyası ilə daxil olduğu kimi, eləcə də ədəbiyyatda romantik ruhun xüsusiyyəti və fərdçiliyi yox oldu. “Lopiananın (Lopiana Q.Orbelianinin şeirinin qəhrəmanının adıdır - Müəllif) dərsləri” üçün və kamançanın həzin melodiyaları üçün kimin vaxtı var?! Kimə lazımdır “hamam şənlikləri” və küçələrdə yanan müqəddəs şamlar altında gəzmək?!

Lakin!..

Mən Tiflisi sevirəm!..

Sevirəm bu poeziyanın qədim beşiyini, qayğısız bohemanı, bu Gürcüstanın çırpınan ürəyini, bu... mənim varlığımın başlanğıcı və sonunu.

Tbilisi-Tsaqveri. 1926-cı il, 18 may-1927-ci il, 10 sentyabr.

Gürcü dilindən tərcümə edən:

Mirzə MƏMMƏDOĞLU

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur. // 30 NOYABR 2021-Cİ İL №022 (145)

AVROPA İTTİFAQI GÜRCÜSTANDA VERİLƏN COVID-19 PASPORTLARINI TANIYIB

Gürcüstanın Xarici İşlər Nazirliyinin yaydığı məlumata əsasən, Avropa İttifaqı (Aİ) Gürcüstanda təqdim olunan COVID-19 pasportlarını tanıyıb.

Müvafiq qərarın Avropa Komissiyasının rəsmi saytında dərc olunduğu bildirilib.

Qərara əsasən, koronavirus əleyhinə tam vaksinasiya kursu keçmiş və bunu təsdiqləyən sertifikatı olan Gürcüstan vətəndaşları Aİ ölkələrinə səfər edə biləcəklər.

Aİ-nin qərarı dərc olunduğu andan qüvvəyə minir.

NƏRİMAN NƏRİMANOVUN ƏSƏRİ GÜRCÜ DİLİNDƏ SƏSLƏNDİRİLƏCƏK

“Gürcüstanın səsi” radiosunda Azərbaycanın görkəmli ictimai-siyasi xadimi və böyük ədibi Nəriman Nərimanovun “Bahadır və Sona” pyesi gürcü dilində səsləndiriləcək.

Layihə “SOCAR Energy Georgia” şirkəti və “TV24” mediaholdinginin birgə əməkdaşlığı ilə həyata keçiriləcək.

Gürcüstanın radio dinləyiciləri azərbaycanlı yazıçının əsəri ilə 107.9 FM dalğasında 6 ay ərzində Kote Marcanişvili adına Dövlət Dram Teatrının aktyoru Zviad Sxvitladzenin təqdimatında tanış ola biləcəklər.

Radionun efirində həmçinin N.Nərimanovun həyat və yaradıcılığı ilə bağlı azərbaycanlı və gürcü ictimaiyyətinin nümayəndələrinin iştirakı ilə canlı müzakirələr də aparılacaq. Layihə çərçivəsində ədiblə bağlı bioqrafik veriliş də hazırlanacaq və “TV24”ün efirində yayımlanacaq.

Mediaholdingin icraçı direktoru, Gürcüstanın əməkdar jurnalisti Badri Naçkebiya Tbilisidə keçirilən mətbuat konfransında bildirib ki, layihə gürcüləri Nəriman Nərimanovun yaradıcılığı ilə daha çox və yaxşı tanış etməyə imkan verəcək: “Nəriman Nərimanov Gürcüstanda hər zaman çox sevilir. Bu görkəmli şəxsiyyət gələcəkdə də Gürcüstan və Azərbaycan arasında əsas dostluq simvollarından biri olaraq qalacaq”.

Layihənin baş məsləhətçisi, Beynəlxalq Qafqaz Universitetinin assosativ professoru, İqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Aygül İsayeva deyib ki, layihənin əsas məqsədi Gürcüstanda N.Nərimanovun yaradıcılığının təbliğ olunmasıdır. Onun sözlərinə görə, layihənin həyata keçirilməsinə artıq ötən həftələrdən başlanılıb. A.İsayeva Gürcüstan ictimaiyyətinin “Bahadır və Sona” əsərini maraqla qarşılayacağına ümidvarlıq ifadə edib.

Mənbə: report.az

"YAŞIL PASPORT" NƏDİR VƏ NECƏ ALINIR?

olunduqları zaman müəssisənin verdiyi arayışı göstərmək. Həmin arayışda kod qeyd olunur.

Bundan əlavə, əgər şəxsə koronavirus aşkarlanarsa, həmin müəssisə ona da müvafiq arayış verir. Əgər PCR testi verirsə 24 saatdan sonra ona mesaj gəlir və arayış da götürə bilər. Sürətli test zamanı da yerində arayış verilir. Müəssisəyə daxil olan halda həmin müəssisənin, yoxlayış aparən təşkilatın da xüsusi proqramı olacaq və həmin proqram vasitəsilə şəxsin statusunu müəyyən edə biləcəklər”, - deyər Dövlət Qurumlararası Koordinasiya Şurasının nəzdində olan Operativ Qərargahın rəhbəri Giorgi Qibradze bildirib.

Sənəd pulludurmu?

Sənədi almaq pulsuzdur, ancaq əgər şəxsə hansısa müəssisəyə girmək üçün test vermək lazımdırsa o zaman lazımı dəyəri özü ödəməlidir.

Vətəndaşlardan harada “yaşıl pasport” tələb olunmayacaq?

Vətəndaşlardan getdikləri məkanın onlar üçün həyati əhəmiyyət daşıdığı yerlərdə “yaşıl pasport” tələb olunmayacaq. Məsələn, əgər şəxs xəstəxanaya gedirsə, ictimai nəqliyyatla hərəkət edirsə, yaxud ərzaq almaq üçün mağazaya girirsə və s.

Harada “yaşıl pasport” təqdim etmək mütləq olacaq?

Əgər siz 18 yaşdan yuxarısınızsa və kafelərin, barların açıq və qapalı məkanlarına, restoranlara, kinoteatr, teatr, muzey, opera, konsert zalları, əyləncə mərkəzləri, kazinolar, spa mərkəzləri, fitness zalları, mehmanxanalar, dağ kurortlarının kanat yollarına getmək istəyirsinizsə, o zaman həmin yerlərdə mütləq “yaşıl pasport” tələb ediləcəklər, yaxud peyvənd və ya test zamanı aldığınız kodlu kağızı təqdim edə bilərsiniz.

Qeyd etmək lazımdır ki, “yaşıl pasport” işçi

heyətindən deyil, yalnız obyektə daxil olan kənar şəxslərdən tələb olunacaq.

“Hələ ki, obyektlərin heyətinin mütləq peyvənd olunması ilə bağlı öhdəlik qəbul edilməyib. Ancaq bu istiqamətdə də işlər aparılır. Ola bilsin hansısa obyektə orada işləyən heyətin tam peyvənd olunmasına görə “yaşıl status” verilsin. Düşünürəm ki, bu əhali üçün əlavə stimol olacaq ki, “yaşıl statusu” olan restorana getsin. Baxsaq, neçə müəssisənin “yaşıl status” qazanmaq istəyi olacaq. Sonra, yəqin ki, əlavə güzəştlərlə əlaqədar qərar qəbul olunacaq”, - Qibradze bildirib.

Hazırda covidpass.moh.gov.ge veb-səhifəsi qüvvədədir. Həmin veb-səhifə vasitəsilə hər kəs şəxsi məlumatlarını yazaraq öz statusunu yoxlaya bilər. Koordinasiya Şurasının qərarına əsasən, tezliklə “yaşıl statusu” rəqəmsal şəkildə təsdiqləyəcək mobil aplikasiya qüvvəyə minəcək. Həmin aplikasiya Xəstəliklərə Nəzarət Milli Mərkəzinin iki bazası ilə əlaqədar olacaq: immunizasiya bazası və COVID laboratoriyaları bazası. Orada bütün diaqnoz qoyulmuş, laborator baxımdan təsdiqlənmiş hallar qeydə alınıb. Şəxs məhz həmin bazalardan yoxlanılacaq. Mobil aplikasiyada şəxsin “yaşıl statusu” yerləşdiriləcək, “yaşıl status” əhatə edir: peyvənd statusu, PCR testlərin verilmə tarixçəsi, antigen testin verilmə və yoluxma tarixçəsini.

““Yaşıl pasport” yeni deyil, sadəcə indi onun qüvvədə olma arealı genişləndirilir. İdman tədbirlərində, müxtəlif təlimlərdə iştirak etmək üçün tədris zamanı bunu onsuz da istifadə edirdik. Tezliklə aplikasiya ilə statusu da yoxlamaq mümkün olacaq. İndi həmin aplikasiya “Google” və “Apple” platformalarında testdən keçirilir ki, sonra insanlar öz telefonlarına yükləsinlər və prosesi sadələşdirsinlər”, - G.Qibradze bildirib.

Əgər şəxs peyvənd olunmayıbsa və korona-

virus keçirməyibsə, o, qeyd olunan müəssisələrə hər dəfə girmədən əvvəl 72 saatda bir dəfə PCR testi, yaxud 24 saat ərzində bir dəfə sürətli test verməli olacaq. Qeyd etmək lazımdır ki, başqa ölkələrdə olduğu kimi Gürcüstanda koronavirus keçirmə müddətinə məhdudiyət olmayacaq.

“Belə fikir var idi ki, koronavirus keçirənlər üçün altı aylıq məhdudiyət olsun, ancaq mənim tövsiyəm belə idi ki, həmin məhdudiyət qaldırılsın, Şura mənimlə razılaşdı. Ona görə də kim koronavirus keçirib onun “yaşıl statusu” olacaq”, - deyər Baş nazir İrakli Qaribaşvili bildirib.

“Yaşıl pasport”u saxtalaşdırmaq mümkün olacaqmı?

Bu məsələ ictimaiyyətdə qaldırıldı, ancaq G.Qibradzenin bildirdiyinə görə, bunu müəyyən etmək asan olacaq.

““Yaşıl pasport”u saxtalaşdırsalar belə müştərinə yalnız “yaşıl pasport”la içəri buraxılmalı olan müəssisə bunu asan şəkildə müəyyən edəcək. Çünki onda həmin statusu yoxlamaq üçün xüsusi aplikasiya olacaq və avtomatik olaraq saxtalaşdırmanı aşkar edəcək”.

Tənzimləmə qaydalarını pozanlar üçün hansı növ cərimələr tətbiq olunacaq?

COVID tənzimləmələrə riayət edilmə qaydasını Əmək Müfəttişliyi və polis yoxlayacaq. Əgər vətəndaş tənzimləmə qaydasını pozarsa, o zaman 2000 lari, kompaniya isə 10 000 lari cərimələnəcək.

“Yoxlayış ilk növbədə Əmək Müfəttişliyinin səlahiyyətidir və ona başqa qurumlar da yardım göstərəcək. Cərimələmə indiyə kimi olduğu qaydada olacaq”, - G.Qibradze deyib.

Mənbə: pia.ge

Təsisçi:
“Gürcüstan Gənclərinə Yardım
və Maarifləndirmə Təşkilatı”

Redaktor:
Azər MUSAOĞLU
Yayım direktoru:
Hacı BƏKİROĞLU
Qrafik dizayn:
Elsevər ƏHMƏDOV

ÜNVAN: Qardabani şəh., Kolxoz küç. 4
TEL: (+995) 555 96 18 68
599 54 12 92
EMAIL: yeniyoqazeti@gmail.com

Redaksiyaya gələn əlyazmalar geri qaytarılmır və onlara rəy verilmir. Müəlliflə redaksiyanın mövqeyi müxtəlif ola bilər. Qəzet hələlik ictimai əsaslarla yayımlanır və pulsuz paylanır. Qəzetdə müxtəlif informasiya agentliklərinin xəbərlərindən də istifadə olunur.